

En halv sekund efter

Berättelse

Det var den 22 februari 1980. Vinter-OS hölls i Lake Placid i USA, och nu var det dags för slalom. Ingemar Stenmark från Tärnaby var 23 år. Tre dagar tidigare hade han redan vunnit guld i storslalom. Nu ville hela Sverige se honom vinna en gång till.

I slalom åker man två gånger, och de två tiderna läggs ihop. Den som har lägst sammanlagd tid vinner. På morgonen åkte Ingemar sitt första åk. Det gick bra, men det räckte inte till förstaplatsen. En amerikan, Phil Mahre, åkte ännu snabbare. Efter första åket låg Ingemar tvåa, ungefär en halv sekund efter Mahre.

Det var inte mycket, men i slalom kan en halv sekund kännas som en lång stund. Ingemar var känd för att vara starkast just i andra åket. När pressen var som störst brukade han åka som allra bäst.

På eftermiddagen kom det avgörande åket. Backen var brant och isig, och portarna stod tätt. Ingemar startade. Han åkte mycket nära varje port och tappade nästan ingen fart alls. Han gjorde inga misstag. När han kom i mål var hans andra åk det snabbaste av alla.

Nu var det Mahres tur. Han åkte också bra, men han kunde inte slå Ingemars tid. När alla siffror var klara hade Ingemar vunnit – med bara en halv sekund. Det blev hans andra guld vid samma OS.

I Sverige satt familjer framför sina tv-apparater och jublade. Den blyge mannen från en liten fjällby var återigen bäst i världen.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
OS	de olympiska spelen, en stor tävling för många länder
slalom	gren där man svänger snabbt mellan portar
ett åk	en gång nedför backen
sammanlagd	allt tillsammans, hopräknat
en sekund	en mycket kort tid (60 går på en minut)
isig	täckt av is, hal
en port	två käppar som man åker runt
avgörande	det som bestämmer vem som vinner
ett misstag	ett fel
att jubla	att ropa av glädje

Läsförståelsefrågor

1. Vilken gren tävlade Stenmark i den 22 februari 1980?
 1. störtlopp
 2. slalom
 3. längdskidor
2. Hur många åk gör man i slalom?
 1. ett
 2. två
 3. fyra
3. Vem låg först efter det första åket?
 1. Ingemar Stenmark
 2. Phil Mahre
 3. en norrman
4. Stämmer påståendena? Svara *ja*, *nej* eller *det står inte i texten*.
 1. Stenmark hade redan vunnit ett guld tidigare under samma OS.
 2. Stenmark gjorde flera stora misstag i sitt andra åk.
 3. Stenmark vann slalomen med en halv sekund.
5. Varför kändes en halv sekund mycket i den här situationen? (öppen fråga)
6. Texten säger att Stenmark var starkast i andra åket "när pressen var som störst". Vad tror du det berättar om honom? (inferens)

Facit

1. 1. slalom
2. 1. två
3. 1. Phil Mahre
4. 1. ja b) nej (han gjorde inga misstag och hade det snabbaste andra åket) c) ja
5. Exempel på svar: I slalom är tiderna mycket jämna, så en halv sekund kan vara skillnaden mellan guld och ingen medalj.
6. Exempel på svar: Att han var lugn och stark psykiskt och kunde prestera bäst just när det var som svårast och viktigast.

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

Nivå A2 (sfi-c). Texten är skriven i preteritum och passar för att öva dåtid samt tidsord (tidigare, på morgonen, på eftermiddagen, när). Tema: att vända ett underläge till seger. Scenen vilar på dokumenterade fakta: slalom i Lake Placid 22 februari 1980, Stenmark tvåa efter första åket, segermarginal ca en halv sekund. Komplettera gärna med porträttet, som ger helheten i karriären.

Diskussionsfrågor

- Stenmark var bäst när pressen var som störst. Hur reagerar du själv när du är nervös – blir det bättre eller sämre?
- Har du varit med om en situation där du låg efter men ändå lyckades till slut? Berätta.
- Varför tror du att så många i Sverige tittade på samma tävling samtidigt?
- **Skriv (4 meningar):** Skriv om en gång då du var nervös inför något viktigt. Vad hände?

Källor och faktagranskning

- Wikipedia: Ingemar Stenmark – https://en.wikipedia.org/wiki/Ingemar_Stenmark
- Encyclopaedia Britannica: Ingemar Stenmark – <https://www.britannica.com/biography/Ingemar-Stenmark>
- Olympics.com: Ingemar Stenmark – <https://www.olympics.com/en/athletes/ingemar-stenmark>
- Olympedia: Ingemar Stenmark – <https://www.olympedia.org/athletes/97826>

Faktagranskad i juni 2026. Nyckelfakta: Ingemar Stenmark föddes 18 mars 1956 i Joesjö och växte upp i Tärnaby, Västerbotten. Han debuterade i världscupen 1973 (17 år) och vann totalt 86 världscuptävlingar (46 storslalom, 40 slalom) – ett rekord som stod i över 30 år tills Mikaela Shiffrin slog det 2023. Han vann den totala världscupen tre år i rad (1976–1978), VM-guld i slalom och storslalom 1978 samt två OS-guld (slalom och storslalom) i Lake Placid 1980. Han tävlade bara i slalom och storslalom, inte i fartgrenar. Han fick inte tävla i OS 1984 på grund av regler om proffspengar. Han avslutade karriären i mars 1989. Lever (juni 2026).

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-12.